

Aan de Ministeries van
Veiligheid en Justitie
Onderwijs, Cultuur en Wetenschap
Economische Zaken

25 januari 2017

Mijne dames en heren,

Inbreng Consultatie Auteursrechtlijn

In de Auteursrechtlijn heeft de Europese Commissie haar visie geschetst voor een eerlijk en efficiënt Europees auteursrecht. De Nederlandse muziekuitgevers, verenigd in de NMUV en VMN, verwelkomen de voorstellen als een stap in een verdere bescherming van auteursrechthebbenden, consumenten en culturele diversiteit in de Europese Unie en geven hierbij graag hun visie op deze richtlijn.

Artikel 3 | Tekst en Data Mining

Hoewel het uitgangspunt van NMUV en VMN is dat de verveelvoudiging voortkomende uit tekst- en *data mining* een licentie van de rechthebbenden van het auteursrechtelijk beschermd materiaal behoeft, staan de NMUV en VMN positief tegenover het verlenen van excepties van deze verplichting voor tekst- en data mining door onderzoeksinstellingen voor wetenschappelijk onderzoek, onder de door de Europese Commissie geformuleerde voorwaarden en zolang deze zien op het opvragen van informatie. De betreffende werken dienen daarbij van een legale bron te komen.

Artikel 4 | Digitale en grensoverschrijdende onderwijsactiviteiten

Ook het gebruik van auteursrechtelijk beschermd materiaal door onderwijsinstellingen behoeft een licentie van de rechthebbenden van het auteursrechtelijk beschermd materiaal, echter de NMUV en VMN staan niet afwijzend tegenover het voorstel van de Europese Commissie om excepties voor digitale en grensoverschrijdende onderwijsactiviteiten te hanteren, zolang het gebruik uitsluitend dient als illustratieve toelichting bij educatieve onderwerpen en er sprake zal zijn van een correcte bronvermelding. Voor alle andere gebruiken van auteursrechtelijk beschermd materiaal door onderwijsinstellingen dient aan de maker of diens rechtverkrijgenden een billijke vergoeding te worden betaald, zoals de Auteurswet bepaalt. Ook de in deze wet genoemde morele rechten van de rechthebbenden dienen te worden gerespecteerd. Het gebruikte repertoire dient van legale bron afkomstig te zijn.

Artikel 7, 8, 9 | Out of Commerce Works in de collectie van erfgoedinstellingen

De NMUV en VMN ondersteunen de ontsluiting van auteursrechtelijk beschermd materiaal dat uit de handel is in de collecties van erfgoedinstellingen middels digitalisering, zolang deze de exploitatie middels licenties door rechthebbenden niet belet. Grootste uitdaging lijken de hoge kosten van digitalisering. Beleid van de overheid middels subsidies zou deze barrière voor een deel kunnen wegnemen, waarbij opgemerkt dient te worden dat auteursrechten in dit verband vrijwel geen belemmering zijn voor de uitvoerbaarheid.

De NMUV en VMN ondersteunen de opvatting van de Europese Commissie dat licentieovereenkomsten er voor zorgen dat muziek en andere auteursrechtelijk beschermde werken voor iedereen toegankelijk zijn. Ten aanzien van het richtlijnvoorstel voor het licensering-mechanisme van *Extended Collective Licensing* voor het beter faciliteren van die toegankelijkheid wijzen de NMUV en VMN er op dat het overgrote deel van de rechten waarover men beschikt sinds jaar en dag breed toegankelijk is middels simpele licenties, welke namens hen verleend worden door de collectieve beheersorganisatie Buma Stemra.

Opgemerkt zij verder dat als gevolg van de voortschrijdende digitalisering en de daarmee gepaard gaande beschikbaarheid en toegankelijkheid van muziek er feitelijk geen sprake meer is van (muziek-)werken die 'uit de handel' (*out of commerce*) zijn.

Bij een eventuele wettelijke regeling voor collectieve licenties zouden rechthebbenden de mogelijkheid dienen te hebben om aan te geven van welke onderdelen van het collectief licentiemodel hun werken worden uitgesloten.

Artikel 11 | Bescherming van perspublicaties met betrekking tot digitale toepassingen

De NMUV en VMN zien met instemming dat de Europese Commissie de economische- en culturele rol van (muziek-)uitgever onderschrijft en in haar notitie erkent dat de inspanningen door muzikuitgevers op dit vlak een aandeel in de opbrengsten van muziek rechtvaardigen.

Nederlandse muzikuitgevers investeren jaarlijks tientallen miljoenen Euro's in de werken en carrières van getalenteerde componisten en muziktekstdichters. Zij voeren wereldwijd promotie voor hun titels, drukken en digitaliseren bladmuziek en brengen talent bij elkaar in *songwriter camps*. De moderne muzikuitgever administreert en controleert de inkomstenbronnen voor zijn auteurs en beschermt hun werken tegen illegaal gebruik. Nederlandse muziek is internationaal succesvol en vertegenwoordigt een economische waarde van ruim 185 miljoen Euro. Bij vrijwel elke succesvolle auteur is een muzikuitgever betrokken. De NMUV en VMN zijn dan ook positief over de initiatieven in andere Europese landen om de positie van de (muziek)uitgever in de huidige wetgeving te verankeren en pleit voor eenzelfde maatregel in Nederland.

De Auteurswet verwijst weliswaar naar de (muziek-)uitgever als *rechtverkrijgende* van de auteur, maar het met name noemen van de muziekuitgever zou in deze de positie van de muziekuitgever verder verduidelijken. Voor zover het de NMUV en VMN betreft zou hiermee de noodzaak van een naburig recht voor muziekuitgever minder evident zijn.

Artikel 12 | Recht op billijke vergoeding uitgevers

De NMUV en VMN zijn pleitbezorger van de in dit artikel beschreven rechtszekerheid van het reeds jaren geleden in goed overleg tot stand gekomen gebruik dat muziekuitgevers een deel ontvangen van de inkomsten uit auteursrechtelijke collectieve heffingen, zoals *Stichting de Thuiskopie*, *Leenrecht* en *Reprorecht*. Net zoals de auteur lijdt de muziekuitgever immers schade doordat zijn werken door consumenten worden gekopieerd op computers, tablets, telefoons, USB sticks andere elektronica en door bibliotheken worden uitgeleend.

Artikel 13 | Value gap

De door gebruikers geüploade muziek en audiovisuele werken met muziek vormen een belangrijk onderdeel van het succes van populaire websites als YouTube, SoundCloud en Facebook. Deze websites kennen hoge revenuen waarvan slechts een fractie wordt betaald aan de auteursrechthebbenden van de muziek. De NMUV en VMN zijn verheugd dat de Europese Commissie het verschil tussen de economische waarde van muziek en de werkelijke opbrengsten van die muziek voor componisten, artiesten en muziekbedrijven (de 'value gap') wil verkleinen door de opbrengst van online platforms voor het gebruik van auteursrechtelijk beschermde werken eerlijker te laten delen met de rechthebbenden van deze werken. Het is daarbij goed om op te merken dat het door de voornoemde User Uploaded diensten vaak gehanteerde 'safe harbour' argument niet langer wordt geaccepteerd om de verantwoordelijkheid voor de verspreiding van muziek te ontlopen.

Kortom, de NMUV en VMN zijn voorstander van de in de concept richtlijn geopperde maatregelen om de positie van rechthebbenden bij onderhandelingen met User Uploaded diensten te verbeteren en een billijke vergoeding na te streven voor de exploitatie van hun werken door deze diensten. Positief is ook overweging 38 die uiteenzet dat User Uploaded diensten werken auteursrechtelijk openbaar maken en als gevolg daarvan verplicht zijn om met de rechthebbenden van deze werken licentieovereenkomsten hiervoor af te sluiten.

Ook de eis dat User Uploaded diensten in samenwerking met rechthebbenden over technologieën dienen te beschikken om de inhoud van auteursrechtelijke werken te herkennen draagt naar de mening van de NMUV en VMN bij aan een rechtvaardige compensatie voor rechthebbenden.

Verder bepleiten de NMUV en VMN een verduidelijking dat User Uploaded diensten en websites in het algemeen 'openbaarmaken' zoals bedoeld in de Auteurswet.

Auteurscontractenrechtelijke bepalingen

De NMUV en VMN wijzen er op dat uitgavecontracten door de jaren heen zijn aangepast aan de actualiteit en de veranderende eisen van auteurs. Van een 'standaard' contract is geen sprake en voor elke auteur wordt doorgaans een op maat geschreven contract gemaakt. Vergoedingen in de muziekbranche zijn vrijwel altijd gebaseerd op een percentage van de opbrengsten en alle contracten die door de leden van de NMUV en VMN worden gehanteerd bevatten dan ook de facto een bestsellerbeding.

Ten aanzien van de transparantieplichting zij opgemerkt dat als gevolg van de toenemende complexiteit van de moderne muziekindustrie niet alle bepalingen in een uitgavecontract op het eerste gezicht even eenvoudig zijn. De meeste contracten bevatten dan ook de aanbeveling deze door een deskundige te laten beoordelen en de bereidheid tot aanpassingen.

Een mechanisme om een contract te kunnen openbreken lijkt sympathiek, maar kan leiden tot onzekerheid bij contractpartners en een negatieve invloed hebben op investeringen in de werken en carrière van een auteur. In de praktijk zijn onverwacht grote successen er vaak de reden van dat contracten worden opgebroken en verder worden verbeterd voor de auteur.